

Beyaz Pantolon

Yaşar Kemal Asıl adı Kemal Sadık Gökçeli. Van Gölü'ne yakın Ernis (bugün Ünseli) köyünden olan ailesinin Birinci Dünya Savaşı'ndaki Rus işgali yüzünden uzun bir göç süreci sonunda yerleştiği Osmaniye'nin Kadırlı ilçesine bağlı Hemite köyünde 1926'da doğdu. Doğum yılı bazı biyografilerde 1923 olarak geçer.

Ortaokulu son sınıf öğrencisiyken terk ettikten sonra ır-gat kâtipliği, ırgatbaşılık, öğretmen vekilliği, kütüphane memurluğu, traktör sürücülüğü, çeltik tarlalarında kontrolörlük yaptı. 1940'lı yılların başlarında Pertev Naili Boratav, Abidin Dino ve Arif Dino gibi sol eğilimli sanatçı ve yazarlarla ilişki kurdu; 17 yaşındayken siyasi nedenlerle ilk tutukluluk deneyimini yaşadı. 1943'te bir folklor derlemesi olan ilk kitabı *Ağıtlar*'ı yayımladı. Askerliğini yaptıktan sonra 1946'da gittiği İstanbul'da Fransızlara ait Hava-gazı Şirketi'nde gaz kontrol memuru olarak çalıştı. 1948'de Kadırlı'ya döndü, bir süre yine çeltik tarlalarında kontrolörlük, daha sonra arzuhalcilik yaptı. 1950'de Komünizm propagandası yaptığı iddiasıyla tutuklandı, Kozan cezaevinde yattı. 1951'de salıverildikten sonra İstanbul'a gitti, 1951-63 arasında *Cumhuriyet* gazetesinde Yaşar Kemal imzasıyla fıkra ve röportaj yazarı olarak çalıştı. Bu arada 1952'de ilk öykü kitabı *Sarı Sıcak*'ı, 1955'te ise bugüne dek kırktan fazla dile çevrilen romanı *İnce Memed*'i yayımladı. 1962'de girdiği Türkiye İşçi Partisi'nde genel yönetim kurulu üyeliği, merkez yürütme kurulu üyeliği görevlerinde bulundu. Yazıları ve siyasi etkinlikleri dolayısıyla birçok kez kovuşturmaya uğradı. 1967'de haftalık siyasi dergi *Ant*'ın kurucuları arasında yer aldı. 1973'te Türkiye Yazarlar Sendikası'nın kuruluşuna katıldı ve 1974-75 arasında ilk genel başkanlığını üstlendi. 1988'de kurulan PEN Yazarlar Derneği'nin de ilk başkanı oldu. 1995'te *Der Spiegel*'deki bir yazısı nedeniyle İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yargılandı, aklandı. Aynı yıl bu kez *Index*

on *Censorship*'teki yazısı nedeniyle 1 yıl 8 ay hapis cezasına mahkûm edildiyse de cezası ertelendi.

Şaşırtıcı imgelemi, insan ruhunun derinliklerini kavrayışı, anlatımının şiirselliğiyle yalnızca Türk romanının değil dünya edebiyatının da önde gelen isimlerinden biri olan Yaşar Kemal'in yapıtları kırkı aşkın dile çevrilmiştir. Yaşar Kemal, Türkiye'de aldığı çok sayıda ödülün yanı sıra yurtdışında aralarında Uluslararası Cino del Duca ödülü, Légion d'Honneur nişanı Commandeur payesi, Fransız Kültür Bakanlığı Commandeur des Arts et des Lettres nişanı, Premi Internacional Catalunya, Fransa Cumhuriyeti tarafından Légion d'Honneur Grand Officier rütbesi, Alman Kitapçılar Birliği Frankfurt Kitap Fuarı Barış Ödülü'nün de bulunduğu yirmiyi aşkın ödül, ikisi yurtdışında beşi Türkiye'de olmak üzere, yedi fahri doktorluk payesi aldı. En son, 9 Kasım 2013'te Norveç Edebiyat ve İfade Özgürlüğü Akademisi'nin (Bjørnson Akademi) Norveç'in ünlü milli şairi Bjørnstjerne Bjørnson adına verdiği "Bjørnson Ödülü"nü aldı. 28 Şubat 2015 tarihinde İstanbul'da hayatını kaybetti.

Sedat Girgin (1985, İstanbul) İstanbul Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümü'nün ardından, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü'nden mezun oldu. Birçok yayınevi için kitaplar resimledi. Çeşitli dergi ve ajanslarda serbest illüstratör olarak çalıştı. Karma sergilere katılan Girgin, ilk kişisel sergisi Hayretler Sirki'ni 2013 yılında açtı. İstanbul'da yaşıyor.

YAŞAR KEMAL

Beyaz Pantolon

Resimleyen
Sedat Girgin

Yayına hazırlayan
Filiz Özdem

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları – 4705
Dođan Kardeř – 747

Beyaz Pantolon / Yaşar Kemal
Resimleyen: Sedat Girgin

Yayına hazırlayan: Filiz Özdem

Grafik uygulama: Süreyya Erdođan

Baskı: Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.ř.
Beysan Sanayi Sitesi, Birlik Caddesi, No: 26, Acar Binası
34524, Haramidere - Beylikdüzü / İstanbul
Tel: (0 212) 422 18 34 Faks: (0 212) 422 18 04
www.acarbasim.com
Sertifika No: 11957

1. baskı: İstanbul, Eylül 2016
ISBN 978-975-08-3741-8

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.ř., 2014
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.ř.
Kemeraltı Caddesi Karaköy Palas No: 4 Kat: 2-3 Karaköy 34425 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

Çok sıcak vardı. Mustafa çocuk tere batmıştı.

Dikmekte olduğu yırtık ayakkabı, Mustafa çocuğun elinde kalakaldı. Ötelere öyle bir daldı ki... Dışarda güneş, kasabanın eğri büğrü, bozuk, parkeleri sökülmüş caddesine alabildiğine çökmüştü. Karşı damın kirli duvarının köşesindeki kalın yapraklı incir ağacının koyu gölgesine dili bir karış dışarda bir köpek upuzun serilmiş uyukluyordu. Bir zaman köpeğe baktı. Öyle bir isteksizdi ki, yırtık ayakkabı sanki elinden düşecekti. Yan gözle, ustaya çaktırmadan, şöyle bir baktı. Usta her zamanki gibi işine dalmıştı.

Ayakkabıyı örse koyup gelişigüzel bir çivi çaktı. Topuktaki yırtığı dikmeye başladı. Hiç canı istemedi, bıraktı.

Bu ayakkabı, Őimdiye kadar eline gelen ayakkabıların en parçalanmıŐıydı. Her bir yanı dökülmüŐtü. Bunu dikip bitirebileceğini hiç aklı kesmiyordu.

“Bunu ben yapamam,” dedi.

Usta bir ara başını kaldırıp Mustafaya baktı:

“Ne o?” dedi. “Ne o Mustafa, sabahtan beri evirip çeviriyorsun. Ne o?”

Mustafa: “Usta,” dedi, “her bir yerleri dökülmüŐ. Bir araya gelmiyor ki...”

Usta: “UğraŐ hele,” dedi.

Mustafa akŐama kadar canını diŐine takıp dikti söktü, dikti söktü. Olmadı. Ter burnundan oluk gibi akıyordu.

Karşıdaki incir ağacının ağır gölgesi gündoğu tarafına doğru uzandı. Güneş de karşı tepeye doğru indi. İşte bu sırada dükkana ustanın zengin bir arkadaşı, Hasan Bey geldi. Usta ile şakalaştılar.

Hasan Beyin bir ara gözü kan ter içinde kalmış çocuğa ilişti. Sonra ustaya: “Bu çocuğu üç günlüğüne versene bana,” dedi. “Tuğla ocağında çalışır mı?”

Usta: “Çalışır mısın Mustafa?” diye sordu. “Hasan Amcan tuğla ocağı yakıyor.”

Hasan Bey: “Üç gün, üç gece,” dedi. “Gündeliğini alırsın. Gündeliğin bir buçuk liradandır. Cumali var ya, Savrun mahallesinden Cumali, ona yardım edeceksin. İyi adamdır, seni çok çalıştırmaz.”

Mustafa sevindi:

“Peki Hasan Amca, anama söyleyim de...”

Hasan Bey: “Söyle,” dedi. “Söyle de yarın bizim bahçeye gel. Öğleden sonra işe başlayacaksınız. Ben orada olmam. Sen Cumaliyi bul.”

Usta haftada bir yirmi beşlik verir. Aylardan temmuz. Bir ayda eder bir lira. Bir yazlık ayakkabı iki lira. Bir beyaz pantolon üç lira. Hepsi eder beş lira. Temmuz, ağustos, eylül... Hepsi ne eder? Üç lira. Demek

ki yazlık ayakkabıdan, sütbeyaz pantolondan umut kesik.

Yaşsa bre Hasan Bey... Var olsun Hasan Bey. Hasan Bey gibi adam yok bu kasabada. Gündelik kaç? Bir buçuk lira, dedi.  gün, eder dört buçuk lira.

Ellerini iyice yıkarısın, ama iyice, sabunla. Sonra beyaz keten ayakkabıyı kağıdından usulca ıkarırsın. Ayaklarını da iyice yıkarısın gıcır gıcır, sonra geçirirsin ayağına. Çoraplar da bembeyaz. Pantolona hiç el dokundurmamalı. Sakız gibi pantolon çabuk lekelenir.

